

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord

Vastu võetud ÕN nr 7, 18.06.2018

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord Tallinna Arte Gümnaasiumis (edaspidi TAG) on koostatud ja vastab Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse redaktsioonile 01.02.2018; § 18, 22, 23, 29, 37, 46, 47, 48, 49.

1. Haridusliku erivajaduse määratlemine

1.1 Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes aineõpetaja poolt koostatud individuaalses õppekavas.

1.2 Õpilase andekust käsitletakse käesoleva seaduse tähenduses haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

Lisa 1: Andeka/võimeka õpilasega tegelemise kord TAG-is.

2. Haridusliku erivajadusega õpilase väljaselgitamine ja kaardistamine

2.1 Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, logopeedilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava liseteabe koondamist, õpilase meditsiinilist hindamist.

2.2 Andekate õpilaste väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, väga heade tulemuste saavutamise üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel, erijuhtudel lähtutakse ka litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

2.3 Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, avatakse talle õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIAK). ÕIAK avab isiklike tähelepanekute alusel või aineõpetajate soovitusel klassijuhataja. ÕIAK kaardi avamine kooskõlastatakse lapsevanemaga. Kaardi täitmise järjepidevust jälgib haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO).

Lisa 2: ÕIAK täitmise kord.

3. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamine

3.1 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest,

mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis.

3.2 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise põhimõtted on sätestatud kooli õppekavas.

3.3 Direktor on määranud HEVKO, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.

4. Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatavad õppimist toetavad meetmed

4.1 HEV õpilasele rakendatavad meetmed:

1) konsultatsioonitunnis osalema suunamine aineõpetaja poolt - täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde õpilasele, kellel on tekkinud *ajutine mahajäämus* eeldatavate õpitulemuste saavutamisel;

2) konsultatsioonitunnis osalema suunamine aineõpetaja poolt - täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde andekale õpilasele tema *võimete ja annete* arendamiseks (õpilasvõistlustel ja konkurssidel osalemise ettevalmistamine);

3) tugispetsialisti teenus (psühholoog, sotsiaalpedagoog, logopeed);

4) individuaalse õppekava rakendamine;

5) õpiabirühmas osalemine;

Lisa 3: Õpilase õpiabi rühma vastuvõtmine ja õppekorraldus.

6) tasemerühmas osakoormusega õppimine tõhustatud tuge vajavate laste jaoks;

7) tõhustatud toega eriklassis õppimine;

Lisa 4: Õpilase tasemerühma või tõhustatud toega eriklassi vastuvõtmine ja õppekorraldus.

8) Eriklassis õppimine erituge vajavate laste jaoks (väikeklass);

Lisa 5: Eriklassi vastuvõtmine ja õppekorraldus.

9) abiõpetaja tugi (võimalusel).

4.2 Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut. Tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kaks korda õppeaastas (vajadusel iga õppeveerandi lõpus) õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel, mis fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (Kooli serveris Kool>Klassijuhataja >HEV).

Hariduslike erivajadustega laste (HEV laste) hindamine põhiainetes (eesti keel ja matemaatika)
Erisused hindamisel on kajastatud ÕIAK -. Õpilastel, kellele on koostatud individuaalne õppekava,

Kooskõlastatud hoolekogu
KINNITATUD
Tallinna Arte Gümnaasiumi direktori
27.09.2018 käskkirjaga nr 1-3/5.

arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Lisa 1: Andeka/ võimeka õpilasega tegelemise kord.

1. Õpilase arengu toetamise alused:

Vastavalt PGS § 37 lg 4 jälgivad klassijuhataja ja aineõpetajad õpilase arengut ja toimetulekut koolis. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitavad klassijuhataja, aineõpetajad koostöös psühholoogiga välja õpilase individuaalsed õpivajadused, HEVKO abiga valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajaduse korral diferentseeritud õpet.

1.2 Vastavalt PGS § 46 lg 2-6 rakendatakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu toetamiseks järgmisi meetmeid:

1.2.1 Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, võimaldatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

1.2.2 Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

1.2.3 Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt üks kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused.

1.2.4 Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEVKO koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

1.2.5 Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (Kooli serveris Kool> Klassijuhataja >HEV).

2. Õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused.

2.1. I kooliastmes andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

2.1.1 1. klassi tuleva lapse eelduste kaardistamisega tegelevad õppealajuhataja, tulevane klassijuhataja, tugispetsialistid. Infot saadakse koolivalmiduskaardilt, lapsevanema ja eelkooli õpetaja tähelepanekutest;

2.1.2 2.- 3. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad, tugispetsialistid, ringijuhid;

2.1.3 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja ja aineõpetajate poolt: lisaülesanded tunnis, huviringides osalemine, ette valmistamine ainealastele olümpiaadidele/võistlustele/ konkurssidele/esinemistele;

2.1.4 Klassijuhataja ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele;

2.1.5 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEVKO, avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart ja vajadusel suunatakse täiendavatele hindamistele;

2.1.6 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.1.3 ja 2.1.4 sätestatule;

2.1.7 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, mille rakendamise eest vastutab HEVKO või kooli direktori poolt määratud isik.2.2. II-III kooliastmes andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

2.2.1 4.-9. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad, ringijuhid,

tugispetsialistid;

2.2.2 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja, aineõpetajate, ringijuhtide ja huvijuhi poolt: lisäülesanded tunnis, huviringides osalemine, koolisisesed ja piirkondlikud aine- ja õpioskuste võistlused/konkursid, esinemine kooli üritustel; osalemine Õpilasesinduse töös ja kooli ürituste korraldamises;

2.2.3 Klassijuhataja, aineõpetajate ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele

2.2.4 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEVKO, avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart ja vajadusel suunatakse erispetsialisti juurde;

2.2.5 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.2.3 ja 2.2.4 sätestatule;

2.2.6 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, mille rakendamise eest vastutab HEVKO.

2.2.7 HEV andeka toimetulekut võimaliku alasoorituse vältimiseks jälgivad klassijuhataja ja HEVKO.

2.3. Gümnaasiumis andeka /võimeka õpilase arengu toetamiseks toimuvad tegevused:

2.3.1 10. klassi tuleva õpilase eelduste kaardistamisega tegeleb klassijuhataja, info põhikooli klassijuhatajalt, aineõpetajatelt ja tugispetsialistidelt, õpilaselt 10. klassi astuja tutvumisvestlusel.

2.3.2 11.-12. klassi õpilase vaatlusega tegelevad klassijuhataja, aineõpetajad;

2.3.3 Võimekale õpilasele leitakse tegevusi klassijuhataja, aineõpetajate, ringijuhtide ja huvijuhi poolt: lisäülesanded tunnis, huviringides osalemine, koolisisesed ja piirkondlikud aine- ja õpioskuste võistlused/konkursid, esinemine kooli üritustel; osalemine Õpilasesinduse töös ja kooli ürituste korraldamises;

2.3.4. Klassijuhataja, aineõpetajate ja lapsevanema koostöös (arenguvestlusel) saab võimeka õpilase suunata huvikooli/ treeningule väljapoole kooli (kui koolil ei ole vastavaid huviringe) ja koolivälistele konkurssidele

2.3.5 HEV andeka õpilase puhul kaasab klassijuhataja lapsevanema nõusolekul HEVKO, avatakse ÕIAK ja vajadusel suunatakse erispetsialisti juurde;

2.3.6 HEV andeka õpilase ande arendamine võib toimuda vastavalt 2.3.3 ja 2.3.4 sätestatule;

2.3.7 Vajadusel rakendatakse HEV andekale õpilasele individuaalne õppekava, mille rakendamise eest vastutab HEVKO.

2.3.8 HEV andeka toimetulekut võimaliku alasoorituse vältimiseks jälgivad klassijuhataja ja HEVKO.

Lisa 2: Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise kord.

1. Haridusliku erivajadusega õpilase – nii andeka õpilase kui õpiraskuste, terviseseisundi, puude, käitumis- ja tundeeluhäirete või kooli õppekeele ebapiisava valdamise tõttu täiendavat tähelepanu vajava õpilase kohta avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (Kooli serveris Kool> Klassijuhataja >HEV).

2. ÕIAK vorm on kinnitatud 2017/18 õppeaasta kevadel.

Sellele kantakse ajalisel järjekorras järgmised andmed:

- 1) õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, testimise ja uuringutetulemused,
- 2) õpetajate tähelepanekud,
- 3) tugispetsialistide poolt õpilasele läbi viidud hindamiste, testimiste ja uuringute järeldused vajalike sekkumiste kohta, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja meetmed ning hinnang nende tulemuslikkusele.

Kaardi avamisest teavitatakse lapsevanemat.

3. Vajadusel soovitatakse lapsevanemal pöörduda erialaspetsialiste või nõustamismeeskonna poole väljaspool kooli.

Lisa 3: Õpilase õpiabirühma vastuvõtmine ja õppekorraldus (üldine tugi)

1. Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste (eesti keel ja matemaatika) õpiraskustega klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.
2. Õpiabirühma nimekirja kinnitab direktor HEVKO ettepanekul, eelduseks on lapsevanema nõusolek. Nimekirjad uuendatakse vähemalt kaks korda õppeaastas.
3. Õpiabirühma tunnid toimuvad vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde või õpilase tunniplaanis oleva vaba tunni ajal.
4. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:
 - 1) korrigeeritakse ja arendatakse suulist ning kirjalikku kõnet lähtuvalt õpilase kõne mehhanismist või olemusest;
 - 2) arendatakse kognitiivseid oskusi;
 - 3) kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.
6. Õpiabi eesti keeles pakutakse 1.-9. klassi õpilastele. Õpiabi matemaatikas pakutakse võimalusel 1.- 9. klassi õpilastele.
7. Õpilaste arvu õpiabirühmas määrab direktor, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi.

Lisa 4 Tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise kord tõhustatud tuge vajavate laste jaoks

- 1) Tõhustatud tugi või eriklass rakendatakse õpilasele, kellel on püsiv õpiraskus, psüühika-ja käitumishäire või muu tervises seisund või puude, mille tõttu vajab ta pidevat tugispetsialisti teenust, individuaalse õppekava rakendamist, osajaga õpet tasemerühmas, individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal (abiõpetaja/tugiisik). Rakendatakse ainult koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.
- 2) Tasemerühma või eriklassi õpilaste piirnorm on kuni 12 last ning rühma võib moodustada paralleelklasside õpilastest.
- 3) Tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor või eriklassi koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusest ja õpilase vanema nõusolekust.
- 4) Tõhustatud rakendamiseks on HEV- õpilasega tegeleval personalil õigus tutvuda ja saada infot tema eelneva õpiloo, koolivälise nõustamismeeskonna soovitude ja hariduskäigu kohta, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik tõhustatud toe rakendamiseks.

Lisa 5 Eriklassi vastuvõtmise kord eritoe vajava õpilase jaoks

- 1) Eritoe rakendatakse õpilasele, kellel on raske ja püsiv psüühikahäire, intellekti- või meelega või liitpuue ja mille tõttu ta vajab spetsiifilist õppekorraldust-, keskkonda, - meetodikat, -vahendeid, pidevat tugispetsialisti teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga; osajaga õpet individuaalset või rühmas, õpet eriklassis
- 2) Eritoe vajavate õpilase tasemerühma või eriklassi piirnorm on kuni 6 õpilast.
- 3) Tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor koolivälise nõustamismeeskonna soovitudest ja õpilase vanema nõusolekust.
- 4) Eritoe rakendamiseks on HEV- õpilasega tegeleval personalil õigus tutvuda ja saada infot tema eelneva õpiloo, koolivälise nõustamismeeskonna soovitude ja hariduskäigu kohta, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks.